

MOC NEBO MÁLO?

Jarní období je ideální příležitostí k třídění a prodeji přebytečných rostlinek či listových řízků. Diskuzní fóra se nezdánlivě stávají místem ostré výměny názorů mezi zkušenými pěstiteli a začátečníky, kteří lamentují nad zdánlivě vysokými cenami, protože nemají žádnou představu o finanční náročnosti našeho koníčku. Proto bych vám ráda ve zkratce nastínila, jaké ceny můžete očekávat u zahraničních pěstitelů a za kolik se ve skutečnosti prodávají ty stejné kultivary u nás.

Pokud začneme úplně od začátku, tak v českých marketech koupíme běžné komerční kultivary za ceny v rozmezí 40 až 70 Kč. Za komerční chiméry, které se u nás v posledních letech už moc neprodávají, zaplatíme v průměru 70 až 120 Kč. Nákupem v květinářství získáme kvetoucí fialku, která obvykle nemá zvláštní nároky na péči. Sortiment je však značně omezený, v současné době je možné sehnat v marketech jen okolo 30 různých fialek. Pokud se nespokojíme s běžnými kultivary z obchodu, máme možnost obstarat si vzácnější šlechtěné kultivary s mnohem atraktivnější barvou květů i zajímavějším tvarem listů. Drtivá většina těchto fialek pochází z USA, Ruska a Ukrajiny, které patří mezi šlechtitelské velmoci. V České republice se cíleným šlechtěním fialek na profesionální úrovni nezabývá zřejmě nikdo.

Šlechtěné fialky můžeme zakoupit u pěstitelů v Česku, nebo přímo u šlechtitelů a pěstitelů v zahraničí (nejčastěji v Litvě, Polsku a Německu, kde nemusíme řešit clo a rostlinolékařské prohlídky). V zahraničí se ceny listů pohybují v rozmezí 1,50 až 4 EUR, což je v přepočtu 40 až 110 Kč za jeden list. Nemáme jistotu, zda list přijde v pořádku, zda nebude sportovat a zda nám vůbec dá nějaké potomstvo. Když se nám po roce péče podaří vypěstovat z listu správně kvetoucí dospělou fialku a ozvou se nám zájemci o lístek, nabízíme ho obvykle za poloviční až třetinovou cenu, to znamená v rozmezí 15 až 40 Kč.

Podobné je to i s cenami mladých rostlin: zatímco čeští pěstitelé se drží velmi při zemi a za mladou šlechtěnou fialku si říkají okolo 40 až 80 Kč (což je stejná cena, za jakou se v marketech prodávají obyčejné fialky), pak v zahraničí se cena mladých rostlin pohybuje mezi 4 až 8 EUR, což je v přepočtu 100 až 200 Kč. Chiméry pak v zahraničí nakoupíte v průměru za 15 až 50 EUR, tedy v přepočtu za 400 až 1300 Kč. Na aukčních serverech se mohou ceny některých kultivarů vyšplhat až do astronomických výšin. V cenách listů a mladých rostlin se odráží nejen jejich atraktivita, dostupnost a vzácnost, ale i nejrozličnější náklady, které musel dotyčný prodejce vynaložit při nákupu svých vlastních rostlin. Jedná se především o poštovné ze zahraničí, o poplatky za rostlinolékařské kontroly, které jsou předepsané při nákupu rostlin mimo Evropskou unii, o poplatky za clo a DPH a v neposlední řadě také o náklady spojené se samotným pěstováním fialek. Nemusím připomínat, že nemalé peníze stojí zemina a různé příměsi, květináče, voda, hnojiva a provoz umělého osvětlení.

Někteří lidé se dožadují zaslání lístků a rostlinek zdarma, ohánějí se přitom heslem, že *kytičky se mají pouze darovat a ne prodávat za peníze*. To je jistě pravda v případě kytice pro milovanou osobu či přítele, ale neznám jediný důvod, proč bychom měli sponzorovat cizí lidi a rozdávat zdarma vzácné sbírkové rostliny, za které jsme sami zaplatili tisíce korun. Většina z nás pěstuje fialky jen pro vlastní potěšení, je to vlastně určitá forma sběratelství. Vkládáme do svého koníčku velké sumy peněz a nikdy nemáme jistotu, zda se naše sbírka nepromění během jediného týdne v hromádku kompostu. S naší sbírkou proto můžeme nakládat dle vlastního uvážení a jakkoliv to zní příkře, není naší povinností se o ni s nikým dělit. Chceme-li rostlinky někomu darovat z vlastní vůle, je to samozřejmě v pořádku, ale neměli bychom se nechat citově vydírat. Pokud má někdo zájem o naše sbírkové rostliny, buď přistoupí na vzájemnou dohodu, nebo se poohlédne u jiného pěstitele.

Mnoho lidí si myslí, že fialky pěstujeme pro výdělek. Že z listu vypěstujeme rostlinu, které pak donekonečna olamujeme listy na prodej. Ale tak tomu není, alespoň ne u poctivých pěstitelů. Ten, kdo své rostliny opravdu miluje, z nich nebude trhat více listů, než je opravdu nutné. Koho by těšil pohled na ošubané rostliny s holým krčkem? Navíc i ta rostlina má omezenou „kapacitu“ listů, není to bezedná nádoba. Přestože se prodej přebytečných rostlinek může druhým zdát jako dobrý byznys, věřte, že většina pěstitelů si za utržené peníze nepořídí nové boty nebo zájezd do wellness hotelu. Zpravidla se nám jen vrátí náklady za celoroční provoz osvětlení a nákup pěstebních potřeb. Pokud nám ještě něco málo zůstane, pořizujeme nové fialky, o které se v následujících letech můžeme opět podělit s dalšími pěstiteli.

Neexistují jasné hranice, jaká částka za fialku je přiměřená a jaká je takzvaně „přes čáru“. Každý pěstitel má jiný vkus. Zatímco jednomu připadá určitá fialka nezajímavá a nezaplátil by za ni ani korunu, pro jiného může být nejcennějším kouskem ve sbírce a neváhal by zaplatit stovky až tisíce korun.

NÁKUP FIALEK ZE STÁTŮ MIMO EVROPSKOU UNII

Pokud nakupujeme fialky ze zemí Evropské unie a Švýcarska, měla by se celá transakce obejít bez sebe-menších zádrhelů a papírování. Větší komplikace nastávají v případě, že chceme zboží objednat ze zemí **mimo Evropskou unii**. Zásilka rostlin nebo většího množství listových řízků musí být povinně vybavena výstupním rostlinolékařským osvědčením (tzv. fytem), v opačném případě hrozí sankce a zabavení zásilky. U americké firmy Lyndon Lyon Greenhouses, jednoho z největších producentů afrických fialek na světě, stojí rostlinolékařská prohlídka 65 USD, což je v přepočtu asi 1400 Kč. Tuto částku pochopitelně platí zákazník, stejně jako další pětistovku za vstupní rostlinolékařskou kontrolu v ČR. Poštovné do České republiky stojí 45 USD, v přepočtu asi 1000 Kč. Dále si prodejce účtuje drobnou částku za povinné odstranění substrátu (1 USD za jednu rostlinu). Když to orientačně spočítáme, tak jen samotná doprava rostlin z USA nás vyjde na několik tisíc korun. Proto je určitě rozumnější učinit hromadnou objednávku s více přáteli a podělit se o náklady. Aktuální informace o podmínkách dovozu rostlin lze získat na Celní správě a Státní rostlinolékařské správě.

Po příchodu zásilky do ČR obdržíte od celní pošty *Oznámení o příchodu zásilky*, na jehož základě pak telefonicky kontaktujete Státní rostlinolékařskou správu. Inspektor provede dovozní rostlinolékařskou kontrolu maximálně druhý den po oznámení a pokud shledá, že byly podmínky splněny, navrhne propustit zásilku do celního režimu. Chcete-li proces kontroly urychlit, je vhodnější kontaktovat celní poštu již v den odeslání zásilky ze zahraničí a nahlásit jim vaši e-mailovou adresu. *Oznámení o příchodu zásilky* vám bude ihned zasláno e-mailem, místo aby putovalo poštou k vám domů.

Překročí-li cena zboží hranici 150 EUR, je stanoven celní poplatek, který činí několik procent z hodnoty zboží. Přesáhne-li hodnota zboží částku 22 EUR, je nutné zaplatit ještě DPH, které činí 15% z ceny zboží včetně poštovného a cla. Po celním řízení je potřeba vyzvednout zásilku na vyclívací poště, kde dochází také k vyúčtování těchto poplatků. Po domluvě je samozřejmě možné přeposlat zásilku do místa adresy na poštovní průvodce, přičemž poplatky pak uhradíte svému poštovnímu doručovateli.